

รายงานภาวะเศรษฐกิจการเกษตร จังหวัดมหาสารคาม

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2563 และแนวโน้มปี 2564

ROAE Outlook

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร

หน้า

1. ภาพรวมเศรษฐกิจจังหวัดมหาสารคาม.....	2
2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตร	2
2.1 ราคาน้ำมัน	
2.2 สถานการณ์น้ำ	
2.3 สถานการณ์ภัยธรรมชาติ และโรคแมลงศัตรูพืชระบาด	
3. เครื่องชี้ทางด้านเศรษฐกิจการเกษตร.....	3
4. ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2563.....	4
สาขาพืช	
สาขาศุสุสัตว์	
สาขาประมง	
สาขาบริการทางการเกษตร	
สาขาป่าไม้	
5. แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรปี 2564.....	9
สาขาพืช	
สาขาศุสุสัตว์	
สาขาประมง	
สาขาบริการทางการเกษตร	
สาขาป่าไม้	
ตารางที่ 1 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร.....	10
ตารางที่ 2 ผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ (ปีปฏิทิน).....	11
ตารางที่ 3 ราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญที่เกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา.....	11

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2563 และแนวโน้มปี 2564

จังหวัด มหาสารคาม

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2563 มีการขยายตัวร้อยละ 1.7 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยสาขาศุสุสัตว์ขยายตัวร้อยละ 2.2 สาขาพืชขยายตัวร้อยละ 1.8 สาขาบริการทางการเกษตรขยายตัวร้อยละ 1.5 สาขาป่าไม้ขยายตัวร้อยละ 0.6 และสาขาประมงหดตัวร้อยละ 2.2 โดยมีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร ได้แก่ ปริมาณน้ำฝนที่ตกในช่วงฤดูฝน โดยมีพายุเข้ามา คือ พายุซินลากู และโนอึล ทำให้ฝนตกกระจายค่อนข้างมาก ทำให้ปริมาณน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติมีปริมาณมากกว่าปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะสาขาพืชที่มีผลผลิตข้าวนาปี ข้าวนาปรัง มันสำปะหลังโรงงาน และอ้อยโรงงานเพิ่มขึ้น และสาขาศุสุสัตว์มีผลผลิตเพิ่มขึ้น โดยดัชนีผลผลิตสินค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.7 ในขณะที่ดัชนีราคาสินค้าเกษตรลดลงร้อยละ 17.8 ส่งผลให้ดัชนีรายได้ภาคเกษตรลดลงร้อยละ 16.3

แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรปี 2564 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 1.1 - 2.1 โดยสาขาศุสุสัตว์คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 2.3 - 3.3 สาขาบริการทางการเกษตรคาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.9 - 1.9 สาขาพืชขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.5 - 1.5 สาขาป่าไม้คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.2 - 1.2 ส่วนสาขาประมงคาดว่าจะหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-2.7) - (-1.7) โดยยังมีปัจจัยสำคัญที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร ได้แก่ ปริมาณน้ำฝน สภาพอากาศที่กลับคืนสู่ภาวะปกติ สถานการณ์ด้านราคาสินค้าเกษตรมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น และความต้องการผลผลิตของโรงงานทั้งมันสำปะหลังโรงงานและอ้อยโรงงานเพิ่มขึ้น การปรับเปลี่ยนการเลี้ยงปศุสัตว์ที่ได้มาตรฐานดีขึ้นส่งผลให้อัตราการเกิดของปศุสัตว์สูงขึ้นตามมา ในด้านโรคระบาด มีการเพิ่มความรู้ให้กับเกษตรกร สามารถแก้ไขได้ทันเวลา รวมทั้งนโยบายภาครัฐ เช่น โครงการประกันรายได้พืชเศรษฐกิจ และโครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร เป็นต้น

1. ภาพรวมเศรษฐกิจจังหวัด

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี ของจังหวัดมหาสารคาม ปี 2561 มีมูลค่า 59,695 ล้านบาท ประกอบด้วย ภาคเกษตรมูลค่า 13,000 ล้านบาท และภาคนอกเกษตรมูลค่า 46,695 ล้านบาท โดยมีสาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง มีสัดส่วนร้อยละ 21.8 เป็นสาขาการผลิตหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด รองลงมาเป็นสาขา การศึกษามีสัดส่วนร้อยละ 17.9 สาขาการผลิตมีสัดส่วนร้อยละ 13.4 สาขาการขนส่งขายปลีกมีสัดส่วนร้อยละ 11.0 และสาขาอื่น ๆ มีสัดส่วนรวมกันร้อยละ 35.9

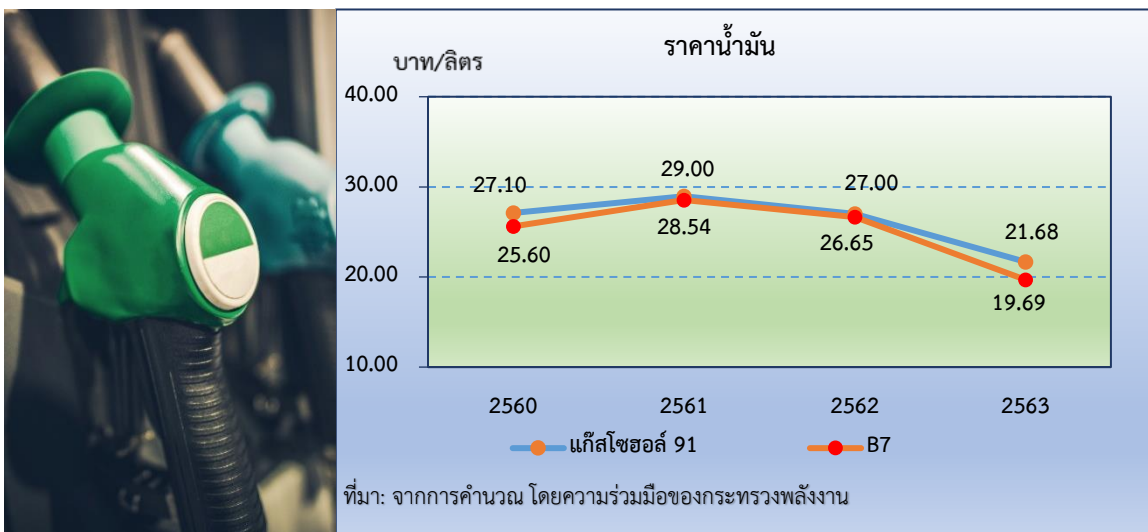
โครงสร้างการผลิตหลักของจังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง สาขาการศึกษา สาขาการผลิต และสาขาการขนส่งขายปลีกเป็นสำคัญ โดยมีสาขาสาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง ที่มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจภาคการเกษตร เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะกลุ่มสินค้าข้าว พืชไร่ พืชสวน และปศุสัตว์ ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ เพื่อพัฒนาอย่างครบวงจรและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน นอกจากนี้นโยบายทางด้านเกษตรอื่น ๆ อาทิ นโยบาย การประกันราคาสินค้าเกษตร สาขาการศึกษาเป็นสาขารองที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด มีสถานศึกษา เช่น มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สาขาการผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดมหาสารคาม ในปี 2561 ได้แก่ สาขาพืช ซึ่งมีสัดส่วนถึงร้อยละ 64.3 ของผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร หรือ GPP ภาคเกษตร รองลงมา คือ สาขาปศุสัตว์ สาขาบริการทางการเกษตร สาขาประมง และสาขาป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 20.5 12.7 2.2 และ .03 ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตร

2.1 ราคาน้ำมัน

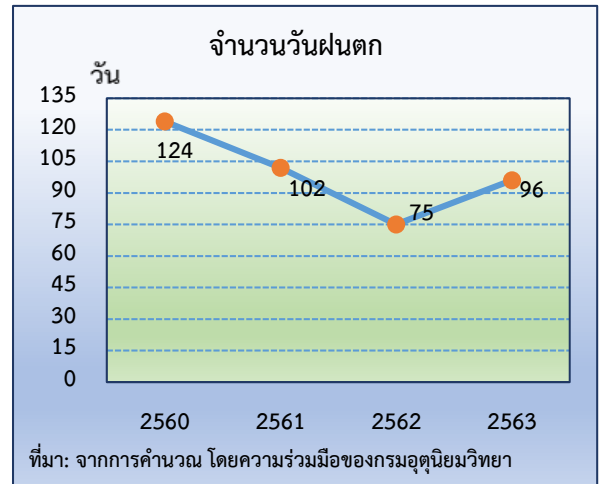
ในปี 2563 ราคาน้ำมันแก๊สโซฮอล์ 91 ของจังหวัดมหาสารคาม เฉลี่ยอยู่ที่ 21.68 บาทต่อลิตร ลดลงร้อยละ 19.7 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ 27.00 บาทต่อลิตร ขณะที่ราคาน้ำมัน B7 เฉลี่ยอยู่ที่ 19.69 บาทต่อลิตร ลดลงร้อยละ 26.1 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ 26.65 บาทต่อลิตร เนื่องจากเกิดสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระบาดทั่วโลก ห้ามเดินทางออกนอกพื้นที่ ส่งผลให้ความต้องการใช้น้ำมันลดลง ราคาน้ำมันจึงลดลง

2.2 สถานการณ์น้ำ

จำนวนวันฝนตกในจังหวัดมหาสารคาม ปี 2563 เฉลี่ย 96 วัน เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ 75 วัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 28.0 ในขณะที่ปริมาณน้ำฝนมีปริมาณ 1,235.0 มิลลิเมตร เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ที่มีปริมาณ 1,228.0 มิลลิเมตร หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.6 เนื่องจากสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง (Climate Change)

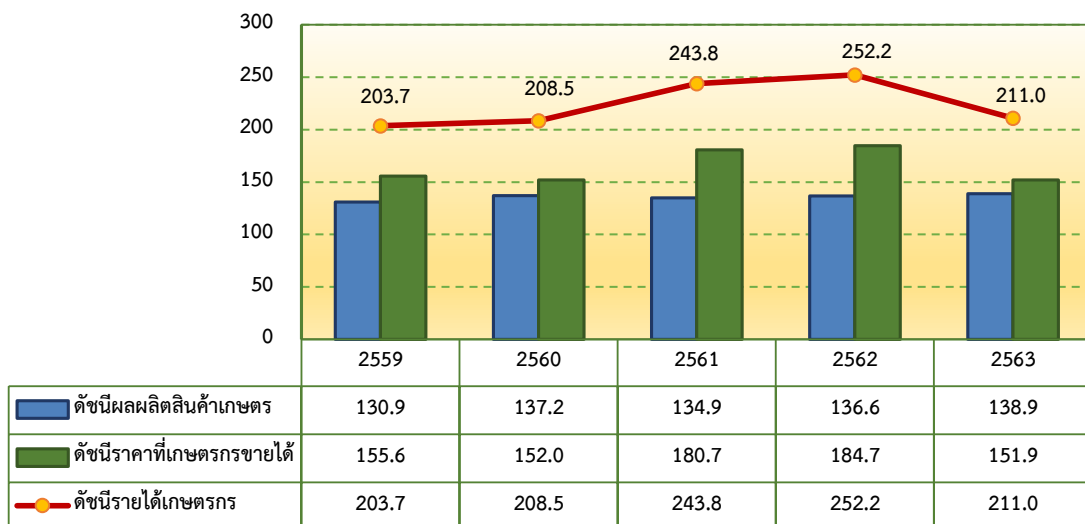

2.3 สถานการณ์ภัยธรรมชาติ และโรคแมลง ศัตรูพืชระบาด

- การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ส่งผลให้อุณหภูมิเพิ่มสูงขึ้น ฝนทิ้งช่วงยาวนาน ในช่วงฤดูฝนเดือนกรกฎาคม-กันยายน ได้มีพายุเข้ามา ทำให้ฝนตกกระจายค่อนข้างมาก ทำให้มีปริมาณน้ำในการหล่อเลี้ยงต้นพืชดีขึ้น ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น
- สถานการณ์การระบาดของโรคไหม้คอรวงข้าวในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม มีปริมาณไม่มาก ไม่เกิดผลกระทบต่อเกษตรกรสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ โรคระบาดในสัตว์ เช่น โรคปากเท้าเปื่อย ปศุสัตว์สามารถควบคุมได้ โรคระบาดในปลาเพาะเลี้ยง เช่น ปลาไนในช่วงปริมาณน้ำน้อยเกิดโรคเห็บระฆัง เกษตรกรสามารถควบคุมได้

3. เครื่องชี้ทางด้านเศรษฐกิจการเกษตร

ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร ดัชนีราคาที่ใช้เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร

ที่มา: จากการคำนวณ

ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรจังหวัดมหาสารคามของปี 2563 อยู่ที่ระดับ 138.9 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.7 จากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 136.6 ส่วนดัชนีราคาที่ใช้เกษตรกรขายได้อยู่ที่ระดับ 151.9 ลดลงร้อยละ 17.8 จากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 184.7 จากราคาสินค้าหลายชนิดที่ลดลง ทั้งในส่วนของสินค้าพืช ได้แก่ อ้อยโรงงาน มันสำปะหลังโรงงาน ข้าวเหนียว และสินค้าปศุสัตว์ ได้แก่ โคเนื้อ กระบือ และสุกร ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรอยู่ที่ระดับ 211.0 ลดลงร้อยละ 16.3 จากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 252.2

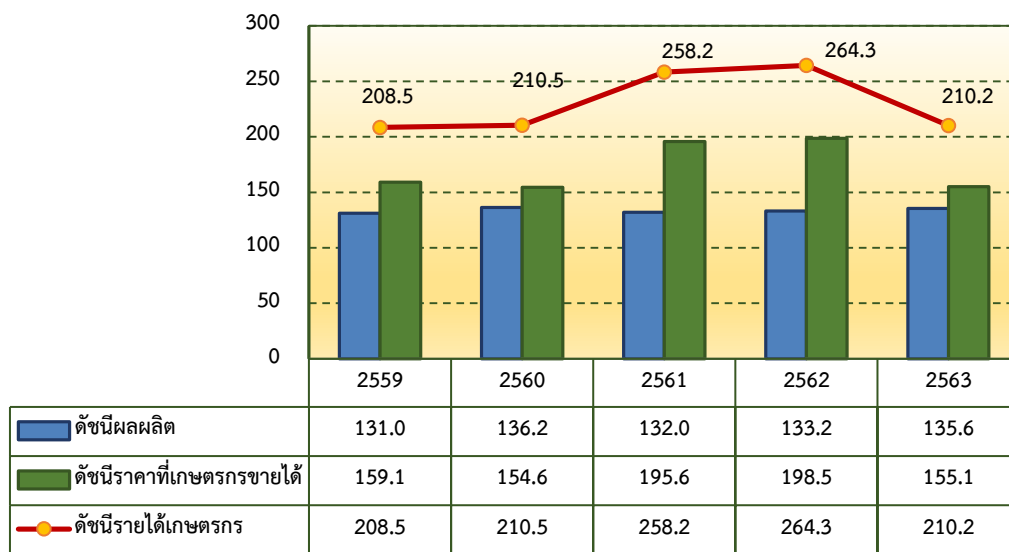
4. ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2563

การประมาณการอัตราขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจการเกษตรจังหวัดมหาสารคาม ได้พิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตรดังกล่าวข้างต้น ในช่วงเดือน กรกฎาคม ถึง สิงหาคม ได้มีพายุซินลากูที่เข้าประเทศไทย ทำให้ฝนตกกระจายทั่วพื้นที่ และช่วงเดือนกันยายน มีพายุโนอ็ล ทำให้ฝนตกค่อนข้างมาก สถานการณ์น้ำดีขึ้นเรื่อยๆ จากที่เคยแล้ง ส่งผลให้สินค้าเกษตรทุกชนิดมีปริมาณน้ำเพียงพอต่อการเพาะปลูก จนถึงฤดูการเก็บเกี่ยว ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรของจังหวัดมหาสารคามในปี 2563 ขยายตัวร้อยละ 1.7 เมื่อเทียบกับปี 2562 โดยสาขาสาขาปศุสัตว์ขยายตัวร้อยละ 2.2 สาขาพืชขยายตัวร้อยละ 1.8 สาขาการบริการทางการเกษตรขยายตัวร้อยละ 1.5 ส่วนสาขาป่าไม้ขยายร้อยละ 0.6 และสาขาประมงหดตัวร้อยละ 2.2 สำหรับรายละเอียด ในแต่ละสาขา มีดังนี้

❖ สาขาพืช

ปริมาณการผลิตพืชในปี 2563 ขยายตัวเมื่อเทียบกับปี 2562 โดยดัชนีผลผลิตอยู่ที่ระดับ 135.6 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.8 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 133.2 ขณะที่ดัชนีราคาพืชที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 155.1 ลดลงร้อยละ 21.9 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 198.5 ดัชนีรายได้ของสาขาพืชลดลง เป็นผลมาจากดัชนีราคาลดลง ในขณะที่ดัชนีผลผลิตเพิ่มขึ้น ซึ่งดัชนีรายได้อยู่ที่ระดับ 210.2 ลดลงร้อยละ 20.5 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 264.3

ดัชนีผลผลิต ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร
สาขาพืช

ที่มา: จากการคำนวณ

ภาวะการผลิตสาขาพืชปี 2563 มีผลผลิตพืชที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวนาปรัง ข้าวเจ้านาปี ข้าวเหนียนาปี ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 51.0 1.7 และ 1.0 เนื่องจากเกษตรกรที่มีพื้นที่นาติดแม่น้ำชี ในพื้นที่อำเภอเมือง และกันทรวิชัย สามารถเพาะปลูกข้าวนาปรังได้เพิ่มขึ้น และช่วงฤดูฝน เดือนกรกฎาคม ถึง กันยายน มีพายุเข้ามาทำให้ปริมาณน้ำเพิ่มขึ้น ทำให้ผลผลิตข้าวนาปีเพิ่มขึ้น มันสำปะหลังโรงงานผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 และจากราคามันสำปะหลังโรงงานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา เป็นแรงจูงใจเกษตรกรปรับเปลี่ยนพื้นที่การปลูกมันสำปะหลังโรงงานเพิ่มขึ้น ส่งผลให้สาขาพืชในปี 2563 ขยายตัวร้อยละ 1.8

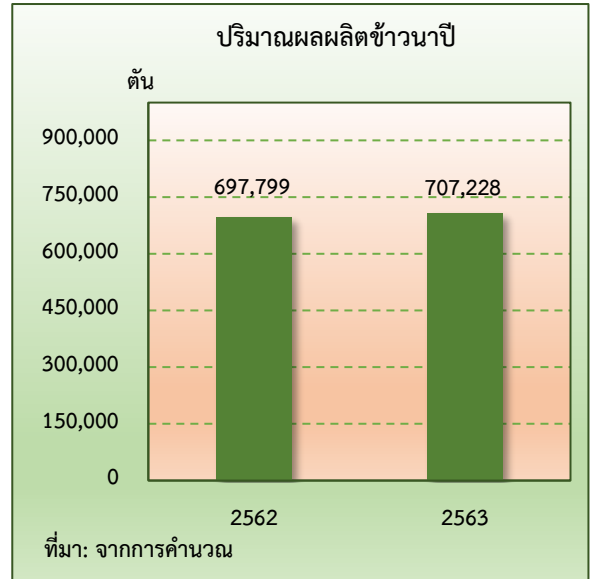
● **ข้าวนาปี**

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตข้าวนาปี 2563 เท่ากับ 707,228 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาซึ่งผลิตได้ 697,799 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.4 เนื่องจากมีพายุเข้าประเทศไทย ทำให้ฝนตกกระจายพื้นที่ค่อนข้างมาก สถานการณ์น้ำดีขึ้น ช่วงเดือนกรกฎาคม-กันยายน เป็นช่วงข้าวกำลังเจริญเติบโตทำให้ได้รับน้ำเต็มที่ ทำให้ผลผลิตข้าวนาปีเพิ่มขึ้น

ระดับราคา

ปี 2563 ราคาข้าวที่เกษตรกรขายได้ ข้าวหอมมะลิเฉลี่ยตันละ 9,928 บาท ลดลงร้อยละ 29.4 เมื่อเทียบกับปี 2562 ที่มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ตันละ 14,069 บาท ราคาข้าวเหนียวปี 2563 เฉลี่ยอยู่ที่ตันละ 9,267 บาท ลดลงร้อยละ 40.7 เมื่อเทียบกับปี 2562 ที่มีราคาอยู่ที่ตันละ 15,619 ทั้งนี้ราคาข้าวทุกชนิดขึ้นอยู่กับกลไกทางการตลาด

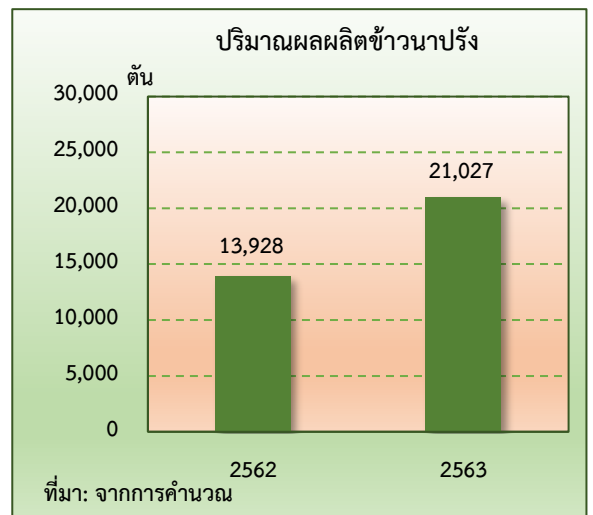
● **ข้าวนาปรัง**

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตข้าวนาปรังปี 2563 เท่ากับ 21,027 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาซึ่งผลิตได้ 13,928 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 51.0 เนื่องจากเกษตรกรที่มีพื้นที่ใกล้แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำชี อ่างเก็บน้ำ ลำห้วยต่างๆสามารถเพาะปลูกข้าวนาปรังได้ และราคาข้าวนาปรังสูงขึ้น เป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรเพาะปลูกข้าวนาปรังเพิ่ม ส่งผลให้ผลผลิตข้าวนาปรังเพิ่มขึ้น

ระดับราคา

ปี 2563 ราคาข้าวนาปรังที่เกษตรกรขายได้ เฉลี่ยตันละ 7,925 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 32.5 เมื่อเทียบกับปี 2562 ที่มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ตันละ 5,980 บาท

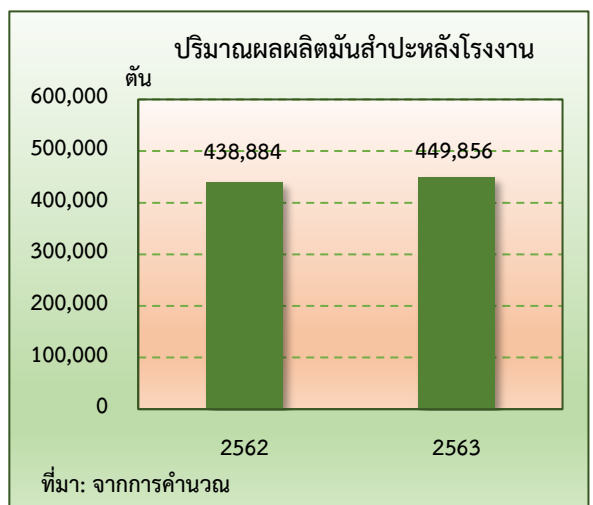
● **มันสำปะหลังโรงงาน**

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตมันสำปะหลังโรงงานปี 2563 เท่ากับ 449,856 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีผลผลิต 438,884 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 เนื่องจากการปรับเปลี่ยนการเพาะปลูกพืชอื่น มาปลูกมันสำปะหลังโรงงานเพิ่มขึ้น เนื่องจากมันสำปะหลังโรงงานมีราคาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา

ระดับราคา

ปี 2563 ราคามันสำปะหลังโรงงาน ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย กิโลกรัมละ 2.04 บาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา ที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.05 บาท หรือลดลงร้อยละ 0.5 เนื่องจากปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น ทำให้ราคาต่ำกว่าปีที่ผ่านมาเล็กน้อย

• อ้อยโรงงาน

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตอ้อยโรงงานปี 2563 เท่ากับ 1,027,012 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาซึ่งผลิตได้ 1,011,834 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.5 เนื่องจากปริมาณน้ำฝนเพียงพอ ต้นอ้อยสมบูรณ์ ทำให้ผลผลิตของอ้อยโรงงานเพิ่มขึ้น

ระดับราคา

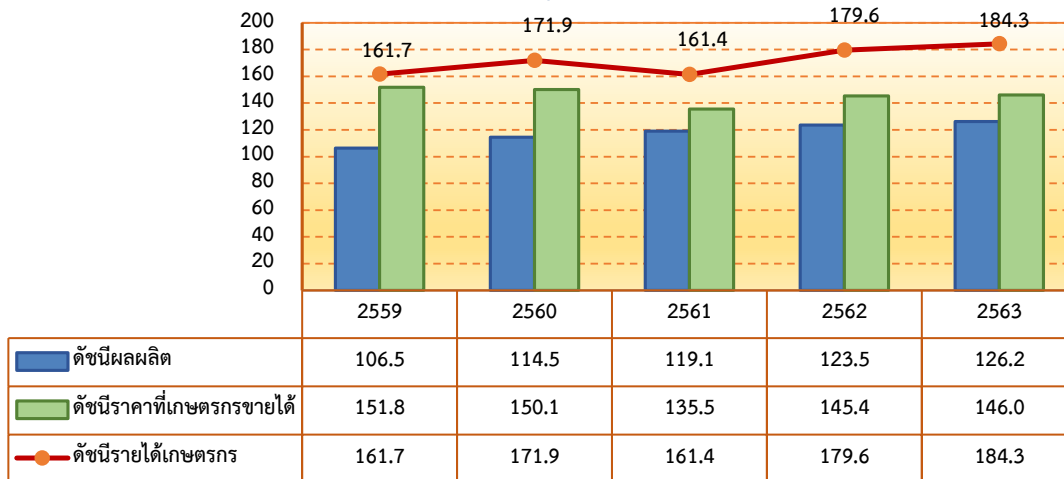
ปี 2563 ราคาอ้อยโรงงานที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ ตันละ 900 บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีราคาเฉลี่ยตันละ 680 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 32.4 ราคาอ้อยขึ้นตัน ณ ระดับความหวานที่ 10 ซี ซี เอส ปรับตัวสูงขึ้น เนื่องจากความต้องการใช้น้ำตาลในภาคอุตสาหกรรม และการขยายการลงทุนในอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มเพิ่มขึ้น

❖ สาขาปศุสัตว์

ผลผลิตปศุสัตว์ปี 2563 ขยายตัวเมื่อเทียบกับปี 2562 โดยดัชนีผลผลิตเฉลี่ยปี 2563 อยู่ที่ระดับ 126.2 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.2 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 123.5 ขณะที่ดัชนีราคาสินค้าปศุสัตว์ที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 146.0 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.4 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 145.4 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรอยู่ที่ระดับ 184.3 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.6 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 179.6

ดัชนีผลผลิต ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร สาขาปศุสัตว์

ที่มา: จากการคำนวณ

การผลิตสาขาปศุสัตว์ปี 2563 ขยายตัวร้อยละ 2.2 เมื่อเทียบกับปี 2562 เนื่องจากเกษตรกรมีการเลี้ยงปศุสัตว์เพิ่มขึ้น เนื่องจากราคาดี เป็นรายได้เสริมในช่วงผลผลิตสินค้าเกษตรตกต่ำ และโครงการที่กรมปศุสัตว์ร่วมกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร (ธกส.) เป็นโครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่อง มีการแจก โค กระบือ และไก่พื้นเมือง เพื่อฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร ส่งเสริมอาชีพทางเลือกใหม่ ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ที่มีความสนใจเข้าร่วมโครงการ

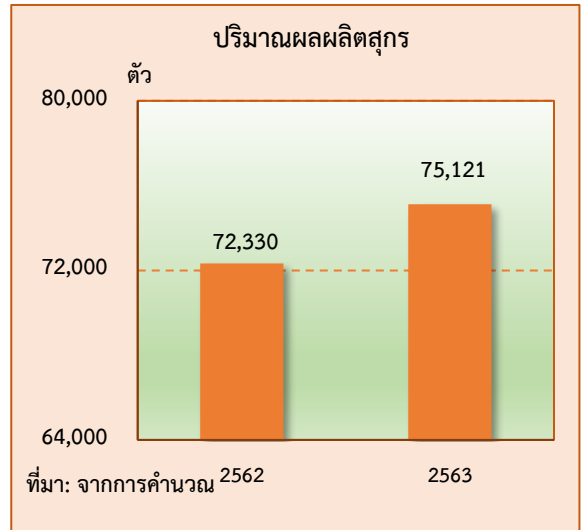
● **สุกร**

ภาวะการผลิต

การผลิตสุกรมีการขยายตัวในปี 2563 มีปริมาณการผลิตสุกรมีชีวิต 75,121 ตัว เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ที่มีปริมาณการผลิต 72,330 ตัว หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.9 เนื่องจากเกษตรกรเลี้ยงเพิ่มขึ้นจากราคาสุกรดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง อัตราการตายลดลง จากการดูแลตามมาตรฐานฟาร์มของเกษตรกร ทำให้ผลผลิตสุกรเพิ่มขึ้น

ระดับราคา

ปี 2563 ราคาสุกรน้ำหนักต่ำกว่า 100 กิโลกรัม ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 65.10 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.2 จากปีที่ผ่านมา ที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 64.30 บาท เนื่องจากตลาดภายในประเทศและตลาดส่งออกเนื้อสุกรยังคงมีความต้องการสูง ราคาสุกรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

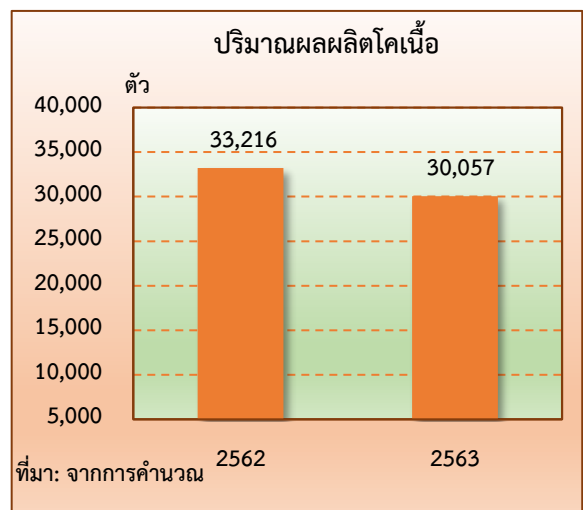
● **โคเนื้อ**

ภาวะการผลิต

การผลิตโคเนื้อมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นตามความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้น โดยปี 2563 มีปริมาณการผลิตโคเนื้อมีชีวิต 33,757 ตัว เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ที่มีปริมาณการผลิต 33,216 ตัว หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.6 เนื่องจาก นโยบายของรัฐบาลในปีที่ผ่านมาที่มีการส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อ เช่น โครงการฟาร์มโคเนื้อสร้างอาชีพ ส่งผลให้เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อเพิ่มขึ้น

ระดับราคา

ในปี 2563 ราคาโคเนื้อเฉลี่ยอยู่ที่ตัวละ 33,080 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.8 จากปี 2562 ที่มีราคาเฉลี่ยตัวละ 32,823 บาท ซึ่งเป็นผลมาจากความต้องการของตลาดสูงขึ้น ทำให้ราคาเพิ่มขึ้น

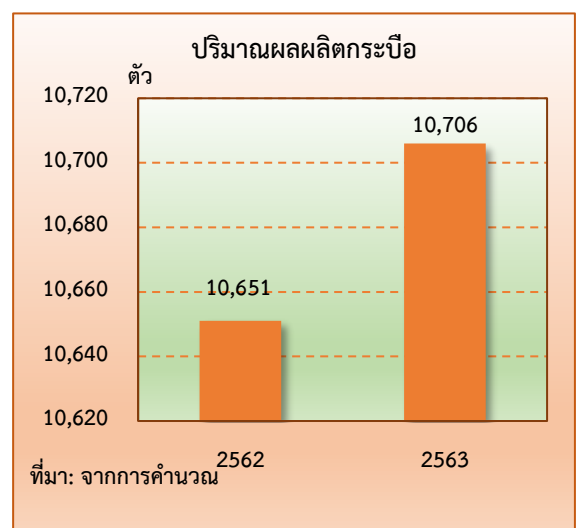
● **กระบือ**

ภาวะการผลิต

การผลิตกระบือมีการลดลง โดยปี 2563 มีปริมาณการผลิตกระบือ 10,706 ตัว เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ที่มีปริมาณการผลิต 10,651 ตัว หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.5 เนื่องจากราคาคกระบือสูงขึ้น เกษตรกรสนใจเลี้ยงเพิ่ม มีการขยายพันธุ์เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ปริมาณกระบือเพิ่มขึ้น

ระดับราคา

ในปี 2563 ราคาคกระบือเฉลี่ยอยู่ที่ตัวละ 35,961 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.7 จากปี 2562 ที่มีราคาเฉลี่ยตัวละ 35,698 บาท เนื่องจากความต้องการของตลาดมากขึ้น มีความต้องการซื้อไปขยายพันธุ์เพิ่มขึ้น ทำให้ราคาคกระบือเพิ่มขึ้นมากเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา

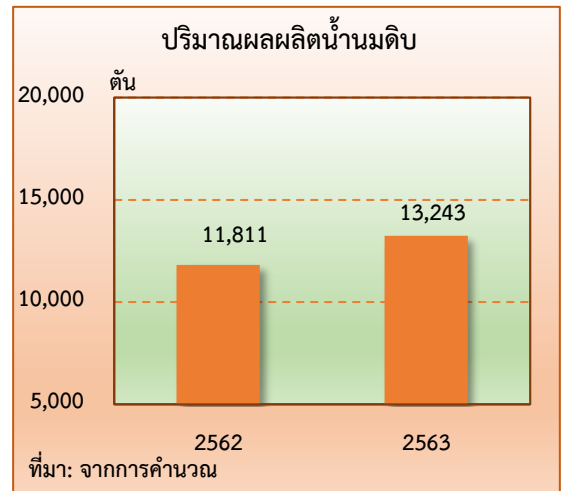
● **นํ้ามันดิบ**

ภาวะการผลิต

ปริมาณการผลิตนํ้ามันดิบปี 2563 อยู่ที่ 13,243 ตัน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2562 ที่มีปริมาณการผลิต 11,811 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.1 เนื่องจากปริมาณการเลี้ยงโคนมเพิ่มขึ้น สมาชิกสหกรณ์โคนมเพิ่มขึ้นทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น

ระดับราคา

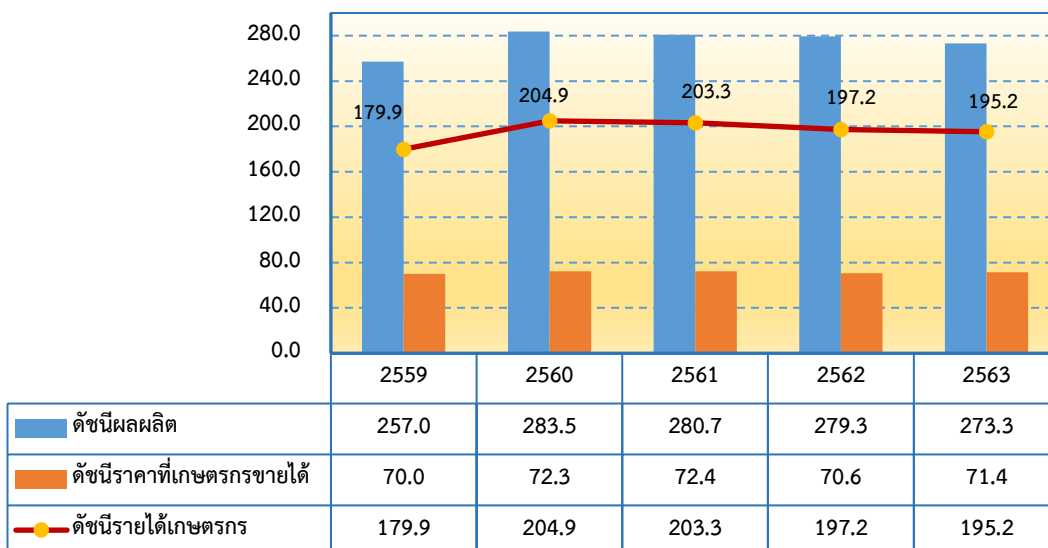
ในปี 2563 ราคานํ้ามันดิบ ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ตันละ 18,119 บาท ลดลงร้อยละ 3.8 จากปี 2562 ที่มีราคาเฉลี่ยตันละ 18,833 บาท ทั้งนี้เนื่องจากราคานํ้ามันดิบส่วนใหญ่จะเป็นราคาสมาชิกสหกรณ์โคนม ปริมาณนํ้ามันดิบสูงขึ้น ส่งผลให้ราคานํ้ามันดิบลดลง ทั้งนี้ราคาขึ้นอยู่กับคุณภาพของนํ้ามันด้วย

❖ **สาขาประมง**

ผลผลิตประมงจังหวัดมหาสารคาม ปี 2563 ลดลงเมื่อเทียบกับปี 2562 โดยดัชนีผลผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 273.3 ลดลงร้อยละ 2.1 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 279.3 ขณะที่ดัชนีราคาสินค้าประมงที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 71.4 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.1 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 70.6 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรสาขาประมงอยู่ที่ระดับ 195.2 ลดลงร้อยละ 1.0 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 197.2

ดัชนีผลผลิต ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร สาขาประมง

ที่มา: จากการคำนวณ

ภาวะการผลิตสาขาประมงจังหวัดมหาสารคาม ปี 2563 หดตัวร้อยละ 2.2 เมื่อเทียบกับปี 2562 เนื่องจากในช่วงต้นปี 2563 เกิดผลกระทบจากปัญหาภัยแล้ง สภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวย ปริมาณน้ำในแม่น้ำสายหลัก และแหล่งน้ำตามธรรมชาติที่ลดลง ส่งผลให้การเพาะเลี้ยงปลาในกระชัง และการจับสัตว์น้ำตามธรรมชาติลดลง และในช่วงฤดูฝนในเดือนกรกฎาคม-กันยายน มีพายุเข้ามีทำให้ฝนตกกระจายในพื้นที่จังหวัด ทำให้ปริมาณน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำชี ลำห้วยต่างๆ และอ่างเก็บน้ำมีปริมาณน้ำเพิ่มขึ้นในช่วงปลายปี

❖ สาขาบริการทางการเกษตร

ในปี 2563 สาขาบริการทางการเกษตรจังหวัดมหาสารคาม ขยายตัวร้อยละ 1.5 เนื่องจากการเพาะปลูกมันสำปะหลังโรงงาน อ้อยโรงงาน ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง กิจกรรมการเตรียมดินในการเพาะปลูกจึงเพิ่มขึ้น เกษตรกรมีการใช้บริการการเกี่ยวนวดเพิ่มขึ้น ราคาค่าเตรียมดินในเขตจังหวัดมหาสารคามในปี 2563 เฉลี่ยไร่ละ 550 บาท ค่าเก็บเกี่ยวข้าวนาปรังเฉลี่ยไร่ละ 500 บาท ค่าเก็บเกี่ยวข้าวนาปี เฉลี่ยไร่ละ 700 บาท

❖ สาขาป่าไม้

ในปี 2563 สาขาป่าไม้จังหวัดมหาสารคาม ขยายตัวร้อยละ 0.6 เนื่องจากช่วงฤดูแล้งยาวนาน เกษตรกรทำการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งลดลง ทำให้สะดวกในการเข้าถึงแปลงไม้ยูคาลิปตัส และเกษตรกรปลูกเสริมไว้ในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมที่ไม่สามารถเพาะปลูกได้ ประกอบกับราคาไม้ยูคาลิปตัสสูงขึ้น มีการตัดขายเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผลผลิตไม้ยูคาลิปตัสเพิ่มขึ้น

5. แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2564

เศรษฐกิจการเกษตรจังหวัดมหาสารคาม ในปี 2564 คาดว่าจะมีการขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 1.1 - 2.1 โดยสาขาปศุสัตว์ คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 2.3 - 3.3 สาขาบริการทางการเกษตรคาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.9 - 1.9 สาขาพืชคาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.5 - 1.5 สาขาป่าไม้คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.2 - 1.2 และสาขาประมงหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-2.7) - (-1.7) ทั้งนี้เป็นไปตามปัจจัยบวกที่เป็นแรงผลักดัน เช่น สภาพอากาศ ปริมาณน้ำฝน ราคาสินค้าเกษตร และความต้องการของตลาดสินค้าเกษตร

❖ สาขาพืช

ภาวะการผลิตสาขาพืช ปี 2564 คาดว่าจะขยายตัวเพิ่มขึ้นอยู่ในช่วงร้อยละ 0.5 - 1.5 จากปี 2563 จากการคาดการณ์ผลผลิตที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากมีหลายปัจจัยมีผลในเชิงบวกต่อภาคเกษตร เช่น สภาพภูมิอากาศที่มีแนวโน้มปกติจากฝนที่คาดว่าจะตกอย่างสม่ำเสมอในช่วงต้นฤดูฝน ราคาสินค้าเกษตรโดยรวมในปี 2563 ที่อยู่ในระดับสูง ใจให้เกษตรกรขยายการผลิตและดูแลเอาใจใส่ผลผลิตมากขึ้น ประกอบกับภาครัฐได้มีนโยบายการปรับโครงสร้างสินค้าเกษตร และยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ โดยการปรับลดพื้นที่สินค้าเกษตรที่มีปัญหาทางพื้นที่สินค้าที่ยังมีศักยภาพและขยายพื้นที่สินค้าที่มีคู่ทางการตลาดที่ดี รวมทั้งเพิ่มผลผลิตภาพ การผลิต (Productivity) และพัฒนาระบบโลจิสติกส์ (Logistics) ของสินค้าเกษตรเชื่อมโยงกับภาคอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ยังคงมีปัจจัยลบที่อาจส่งผลต่อการผลิตพืชในปี 2564 ซึ่งส่วนใหญ่ยังคงเป็นปัจจัยที่ต่อเนื่องมาจากช่วงปีที่ผ่านมา ได้แก่ ปัญหาโรคและแมลงศัตรูพืชระบาด ราคาปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย และสารปราบศัตรูพืชมีการปรับตัวสูงขึ้น และภัยธรรมชาติที่ไม่สามารถควบคุมได้ ในขณะที่ราคาผลผลิตพืชในปี 2564 มีแนวโน้มว่าจะอยู่ในเกณฑ์ดีทำให้เกษตรกรขยายการผลิต ส่งผลให้ปริมาณการผลิตของสาขาพืชมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

❖ สาขาปศุสัตว์

ภาวะการผลิตสาขาปศุสัตว์ปี 2564 คาดว่าจะขยายตัวเพิ่มขึ้นอยู่ในช่วงร้อยละ 2.3 - 3.3 จากปี 2563 จากปริมาณการผลิตปศุสัตว์โดยเฉพาะโคเนื้อ กระบือ สุกร และนํ้านมดิบมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากเกษตรกรและกรมปศุสัตว์ร่วมมือกันในการควบคุมและป้องกันโรคจากภายนอกอย่างเข้มงวด และมาตรการของภาครัฐในระบบการผลิตที่ได้มาตรฐาน โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร ส่งเสริมอาชีพทางเลือกใหม่ และการจัดการด้านการตลาด

❖ สาขาประมง

ภาวะการผลิตสาขาประมงปี 2564 คาดว่าจะหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-2.7) – (1.7) เนื่องจากปริมาณน้ำที่ไม่เพียงพอต่อการเพาะเลี้ยง จากการที่ฝนทิ้งช่วงยาวนาน น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติยังไม่มีปริมาณที่มากพอในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด เกษตรกรลดการเลี้ยงลงหลายราย มีการรื้อกระชังออก จำนวนลูกปลาที่เพาะเลี้ยงลดลง ปริมาณน้ำไม่ทั่วถึงบริเวณที่ใช้เลี้ยงปลากระชังและการเจริญเติบโตของสัตว์น้ำในแหล่งน้ำตามธรรมชาติยังไม่สมบูรณ์ ส่งผลให้ผลผลิตปลาเพาะเลี้ยง และการจับสัตว์น้ำในธรรมชาติลดลง

❖ สาขาบริการทางการเกษตร

การบริการทางการเกษตรปี 2564 มีแนวโน้มขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.9 – 1.9 เนื่องจากการจ้างบริการเตรียมดินและเก็บเกี่ยวผลผลิตคาดว่าจะเพิ่มขึ้น จากการเพาะปลูกที่เพิ่มขึ้นหลังจากสภาพอากาศเข้าสู่สภาวะปกติ เช่น อ้อยโรงงาน คาดว่าจะมีการปลูกเพิ่มขึ้นจากปริมาณน้ำฝนที่ตกกระจายทำให้เกษตรกรเพาะปลูกอ้อยโรงงานเพิ่มขึ้น ประกอบกับราคาอ้อยโรงงานปรับตัวสูงขึ้น มีการส่งเสริมจากโรงงานน้ำตาลในพื้นที่ เกษตรกรมีพันธุ์อ้อยโรงงานสามารถปลูกได้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้การบริการทางการเกษตรเพิ่มขึ้น

❖ สาขาป่าไม้

ปี 2564 สาขาป่าไม้มีแนวโน้มขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.2 – 1.2 ผลผลิตส่วนใหญ่ คือไม้ยูคาลิปตัส ถึงรอบอายุที่จะตัดได้ และราคาปรับขึ้นของไม้ยูคาลิปตัสดีขึ้น เป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตเพิ่มขึ้น ความต้องการไม้ยูคาลิปตัสของโรงงานผลิตกระดาษ โรงงานผลิตกระแสไฟฟ้า ที่ใช้วัตถุดิบจากไม้ยูคาลิปตัส ยังมีความต้องการสูง

ตารางที่ 1 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร

หน่วย: ร้อยละ

สาขา	2563	2564
ภาคเกษตร	1.7	1.1 - 1.2
พืช	1.8	0.5 - 1.5
ปศุสัตว์	2.2	2.3 - 3.3
ประมง	-2.2	(-2.7) - (-1.7)
บริการทางการเกษตร	1.5	0.9 - 1.9
ป่าไม้	0.6	0.2 - 1.2

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 4

ตารางที่ 2 ผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ (ปีปฏิทิน)

สินค้า	ปี 2562	ปี 2563	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
ข้าวเหนียวนาปี (ตัน)	330,575	333,804	1.0
ข้าวเจ้านาปี (ตัน)	367,224	373,424	1.7
ข้าวนาปรัง (ตัน)	13,928	21,027	51.0
มันสำปะหลังโรงงาน (ตัน)	438,884	449,856	2.5
อ้อยโรงงาน (ตัน)	1,011,834	1,027,012	1.5
โคเนื้อขนาดกลาง น้ำหนัก 350 – 450 กิโลกรัม (ตัว)	33,216	33,757	1.6
กระบือขนาดกลาง น้ำหนัก 450 – 550 กิโลกรัม (ตัว)	10,651	10,706	0.5
สุกรต่ำกว่า 100 กิโลกรัม (ตัว)	72,330	75,121	3.9
น้ำนมดิบ (ตัน)	11,811	13,243	12.1
จับสัตว์น้ำจืดธรรมชาติ (กิโลกรัม)	2,896,320	2,788,938	-3.7
เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด (กิโลกรัม)	4,936,000	4,876,300	-1.2

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3 ราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญที่เกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา

หน่วย: บาท

สินค้า	ปี 2562	ปี 2563	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
ข้าวเหนียวนาปี (ตัน)	15,619	9,267	-40.7
ข้าวเจ้านาปี (ตัน)	14,069	9,928	-29.4
ข้าวนาปรัง (ตัน)	5,980	7,925	32.5
มันสำปะหลังโรงงาน (กิโลกรัม)	2.05	2.04	-0.5
อ้อยโรงงาน (ตัน)	680	900	32.5
โคเนื้อขนาดกลาง น้ำหนัก 350 – 450 กิโลกรัม (ตัว)	32,823	33,080	0.8
กระบือขนาดกลาง น้ำหนัก 450 – 550 กิโลกรัม (ตัว)	35,698	35,961	0.7
สุกรต่ำกว่า 100 กิโลกรัม (กิโลกรัม)	64.30	65.10	1.2
น้ำนมดิบ (ตัน)	18,833	18,119	-3.8
จับสัตว์น้ำจืดธรรมชาติ (กิโลกรัม)	57.08	58.00	1.6
เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด (กิโลกรัม)	56.00	56.50	0.9

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร